

U R E D B A
O KLASIFIKACIJI VODA I VODA OBALNOG MORA JUGOSLAVIJE
U GRANICAMA SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE
BOSNE I HERCEGOVINE*

Član 1.

Izvorske, stajaće, tekuće, podzemne, zahvaćene atmosferske vode, pijaće vode i vode obalnog mora Jugoslavije u granicama Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: vode obalnog mora), izuzev mineralnih i termalnih voda, prema vrsti njihove namjene i stepenu čistoće, razvrstavaju se u četiri klase.

Po članu 242. stav 2. Zakona o vodama ("Službene novine Federacije BiH", broj 18/98) ova uredba primjenjivaće se u prelaznom periodu kao federalni propis na cijeloj teritoriji Federacije BiH, sve dok Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na osnovu člana 123. stav 4. Zakona o vodama ne donese podzakonski akt o klasifikaciji voda na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Po ovoj uredbi sve vrste voda na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine svrstane su u četiri klase zavisno od njihove namjene i stepena čistoće.

Odredbе ove uredbе odnose se i na mineralne i termalne vode (član 2. stav 1. tačka 2. Zakona o vodama).

Član 2.

Vode, prema njihovoj namjeni i stepenu čistoće, razvrstavaju se u slijedeće klase:

1) I klasa - vode koje se u prirodnom stanju, uz eventualnu dezinfekciju, mogu upotrebljavati za piće i u prehrambenoj industriji, a površinske vode - i za gajenje plemenitih vrsta riba (salmonide);

2) II klasa - vode koje se u prirodnom stanju mogu upotrebljavati za kupanje i rekreaciju građana, za sportove na vodi, za gajenje drugih vrsta ribe (ciprinide), ili koje se uz uobičajene metode obrade - kondicioniranje (koagulacija, filtracija, dezinfekcija i sl.) mogu upotrebljavati za piće i u prehrambenoj industriji;

3) III klasa - vode koje se mogu upotrebljavati za navodnjavanje, a poslije uobičajenih metoda obrade (kondicioniranje) - i u industriji, osim u prehrambenoj industriji;

4) IV klasa - vode koje se mogu upotrebljavati za druge namjene samo poslije odgovarajuće obrade.

Prema namjeni i stepenu čistoće vode u vodotocima, prirodnim jezerima i podzemne vode svrstane su u četiri klase.

* "Službeni list SR BiH", broj 19/80.

Prva klasa tih voda može se, uz eventualnu dezinfekciju, upotrebljavati za piće i za prehrambenu industriju i za gajenje plemenitih vrsta riba - salmonide (pastrmka i sl.).

Druga klasa tih voda u prirodnom stanju može se upotrebljavati za kupanje i rekreaciju građana, na sportove na vodi i za gajenje drugih vrsta riba - ciprinide. Ako se druga klasa ovih voda podvrgne uobičajenim metodama obrade (koagulacije, filtracije, dezinfekcije i sl.), tada se tako obrađene vode druge klase mogu upotrebljavati za piće i prehrambenu industriju. Razumije se da se vode druge klase bez obrade mogu upotrebljavati za navodnjavanje.

Treća klasa voda može se upotrebljavati za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta, a ako se isti podvrgnu kondicioniranju tada se takve vode mogu upotrebljavati i u industriji, ali ne za piće i za prehrambenu industriju.

S obzirom da četvrta klasa voda predstavlja po kvaliteti najlošiju klasu voda, to se ove vode mogu upotrebljavati za sve druge namjene, izuzev namjena navedenih za I do III klasu voda, ali samo nakon odgovarajuće obrade.

Vidi komentare uz čl. 1, 3, 4, 7 i 8. ove uredbe.

Član 3.

Vode iz prethodnog člana moraju po svojim fizičkim, hemijskim, biološkim i radioaktivnim osobinama (svojstvima) odgovarati sljedećim uslovima:

Red. broj	P o k a z a t e l j	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV
1	2	3	4	5	6
1.	Rastvoreni kiseonik u mg/litar najmanje (ne primjenjuje se na podzemne vode i prirodna jezera)	8	6	4	3
2.	Zasićenost kiseonikom u procentu: - saturacija - supersaturacija	90 do 105 -	75 do 90 105 do 115	50 do 75 115 do 125	30 do 50 125 do 130
3.	Petodnevna biohemijska potrošnja kiseonika pri temperaturi 20°C(BPK) u mg O ₂ /litar, do	2	4	7	20
4.	Hemijska potrošnja kiseonika (HPK) iz KM 04 mg O ₂ /litar, do	10	12	20	40
5.	Stepen saprobnosti prema Liebmanu (ne primjenjuje se na podzemne vode i prirodna jezera)	oligosaprobni	mezosaprobni beta-alfa	mezosaprobni alfa-beta	alfa m mezosaprobni do polisaprobni
6.	Stepen biološke produktivnosti (primjenjuje se samo na jezera)	oligo trofni	umjereno eutrofni	-	-
7.	Suspendovane materije u mg/litar, do	10	30	80	100
8.	Suvi ostatak filtrirane vode u mg/litar, do - za površinske vode - za podzemne vode: na kršu van krša	350* 350 800	1000 1000 1000	1500 1500 1500	1500 - -

9.	pX vrijednost	6,8-8,5	5,8-8,5	6,0-9,0	6,0-9,0
10.	Vidljive otpadne materijale	bez	bez	bez	bez
11.	Primjetna boja	bez	bez	slabo primjetna	-
12.	Primjetni miris	bez	bez	slabo primjetni	-
13.	Najvjerovatniji broj koliformnih klica u litru vode, do	1000	100.000	200.000	preko 200.000
	- za kupanje	-	20.000	-	-
14.	Toksične materije, izmjena temperature i drugi pokazatelji štetnosti	Ne smiju se nalaziti ni u jednoj klasi izna dpropisane granice			
15.	Stepen radioaktivnosti u Bq/l	Ukupna aktivnost tečnih radioaktivnih otpadnih materija koje se u toku jedne godine mogu izliti u rijeku izračunava se po slijedećem obrascu			

$$F \quad \frac{A_i}{(MDK)_i}$$

gdje je:

- A_i = ukupna aktivnost i-tog radio nuklida koja se ispušta u rijeku u toku jedne godine u C_i ;
- $(MDK)_i$ = najveća dozvoljena koncentracija i-tog radionuklida u vodi za piće za pojedince koji ne rade sa izvorima jonizujućih zračenja C_i/m^3 ;
- Q = prosječni godišnji protok rijeke u m^3 ;
- F = faktor sigurnosti rezerve, koji je neminovan broj i zavisi od radioekoloških i hidrodinamičkih uslova rijeke, od broja i položaja izlivnih mjesta, od radijacione situacije u riječnom slivu, kao i od drugih podataka, a određuje se tako da se obezbijedi zaštita od jonizujućih zračenja

Ovim članom utvrđeni su pokazatelji za klasifikaciju voda vodotoka, jezera i podzemnih voda i granične vrijednosti tih pokazatelja za sve četiri klase voda.

Član 4.

Uslovi iz prethodnog člana (pokazatelji i njihove granične vrijednosti) primjenjuju se:

1. na vodotoke sa nereguliranim proticajem za sve proticaje jednake ili veće od mjesečnih malih voda 95% obezbijedenosti;
2. na vodotoke sa reguliranim proticajem: za proticaje veće od garantovane male vode;
3. na podzemne vode: za sve protoke i nivoe;
4. na jezera: za nepovoljne slučajeve miješanja voda (za vrijeme postojanja leda i u kritičnim ljetnim mjesecima).

Član 5.

Vode obalnog mora, prema njihovoj namjeni, razvrstavaju se u sljedeće klase:

1. I klasa - vode u kojima se mogu uzgajati ostrige i školjke;
2. II klasa - vode koje se mogu koristiti za kupanje, rekreaciju i sportove na vodi;
3. III klasa - vode koje se mogu koristiti za ribarstvo;
4. IV klasa - vode zatvorenih luka obalnog mora.

U primjeni ove odredbe na području Malostonskog i Neumskog zaljeva ne postoje vode obalnog mora III i IV klase.

O vodama obalnog mora vidi komentar uz član 2 i 3. Zakona o vodama.

Član 6.

Vode obalnog mora razvrstane u klase iz prethodnog člana moraju po svojim fizičkim, hemijskim, biološkim i radio-aktivnim osobinama (svojstvima) odgovarati sljedećim uslovima:

Redni broj	P o k a z a t e l j	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV
1	2	3	4	5	6
1.	Suspendovane materije u mg/litar, do	10	20	60	-
2.	Najvjerovatniji broj koliformnih klica u litri vode, do:	100	5000	200.000	više od 200.000
3.	Kiseonik u procentu zasićenja, više od:	70	60	40	20
4.	pH vrijednosti 8,1:	± 0,2*	± 0,3*	± 0,3*	± 0,4*
5.	Stepen biološke produktivnosti	oligo-trofan	oligo-trofan	oligo-trofan	oligo-trofan
6.	Povećanje prirodne temperature	0°C	2°C	3°C	12°C
7.	Vidljive otpadne materije	bez	bez	bez	bez
8.	Ulje, nafta, naftini derivati (na površini) u mg/litar	0,05	1	10	100

9.	Površinske otpadne materije mili ekvivalenti T-X-100/litar	0,05	1	10	100
10.	Stepen radioaktivnosti u Bq/litar	Ukupni radio-nuklidi ne smiju se nalaziti ni u jednoj klasi iznad maksimalno dozvoljenih koncentracija alfa = 0,1, a beta = 1,00			
11.	Toksične materije, izmjena temperature i drugi pokazatelji štetnosti	Ne smiju se nalaziti ni u jednoj klasi iznad propisane granice			

** Više pH vrijednosti mogu se tolerisati ukoliko je smanjen salinitet radi dotoka prirodne slatke vode.*

Član 7.

Određivanje mjerodavnih vrijednosti za pokazatelje iz člana 3. i 5. ove uredbе vrši se na osnovu rezultata ispitivanja i to:

1. ako je u toku jedne godine izvršeno više od 24 ispitivanja, za mjerodavnu vrijednost uzima se veličina iz statističke obrade koja odgovara 95% obezbijeđenosti,

2. ako je u toku jedne godine izvršeno manje od 24 ispitivanja, za mjerodavnu vrijednost uzima se veličina aritmetičke sredine iz dvije najnepovoljnije opažene vrijednosti.

Član 8.

Danom stupanja na snagu ove uredbе prestaje da važi Uredba o klasifikaciji voda ("Službeni list SRBiH", broj 2/67).

Član 9.

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRBiH".

I.V.broj 221
12.juna 1980. godine
Sarajevo

Predsjednik
Izvršnog vijeća,
Milanko Renovica, s.r.